

Sodininkai jaučiasi apgauti valstybės – moka mokesčius, o infrastruktūrą turi tvarkyti savo lėšomis

Marijus VEČERSKIS 2015-06-19 11:37

Valdžios atstovų siūlymai, kaip reikėtų spręsti problemas, gerinant sodininkų bendrijų infrastruktūrą, gerokai nustebino ir papiktino pačius sodų gyventojus. Jie pasigenda konkretumo ir mano, kad patarimai kai kuriais atvejais prasilenkia su logika bei yra paremti iliuzijomis, siekiant nusimesti atsakomybę nuo savo pečių.

Pasiūlymai gražūs, bet realybė kitokia

Nors sodininkų bendrijos įeina į savivaldybių teritorijas, jų gyventojai už savo lėšas perka iš valstybės žvyrą ir remontuoja bei prižiūri jos kelius, bet dėl to jie netampa sutvarkytų kelių savininkais. Gi valdžios atstovai tvirtina, kad trūksta ir pačių sodininkų iniciatyvų. Tuo labiau, kad lėšas už atliktus darbus galima atgauti.

„Pasiūlymai dėl sodininkų bendrijų infrastruktūros yra su daugybe abstrakcijų ir neaiškia informacija. Skamba gražiai, tačiau realybė truputį skiriasi“, – portalui www.statybunaujienos.lt sakė sodininkų bendrijos „Bartonyš“, esančios Jonavos rajone, sodininkas Mindaugas Uoka.

Žemės nuomos sutartys neegzistuoja?

Pasak jo, tvirtinimas, kad sodininkų bendrijų gyventojai turi teisę gauti kompensacijas už atliktus darbus, kurie priklausytų žemės nuomotojui, t. y. savivaldybei, prasilenkia su realybe, nes tik mažuma sodų bendrijų yra sudarę nuomos sutartis su valstybe.

„Labai būtų gražu pateikti konkrečių kompensavimo pavyzdžių, o ne kurti bereikalingas iliuzijas. Šiuo metu tik 5 proc. sodininkų bendrijų turi sudarytas bendros žemės nuomos sutartis su valstybe. Taip skelbiama www.kaunosodai.lt svetainėje. Ką tuomet daryti likusiems 95 proc. bendrijų? Sudarinėti sutartis dėl žemės nuomos? Sodininkai atsikando „žemės nuomos“, kuri buvo privaloma ilgą laiką ir panaikinta labai neseniai. Iš žmonių kišenės buvo „išspompuoti“ milijonai. Kur jie dingę, gal buvo skirti sodų bendrijų nuomojamų žemių tvarkymui?“ – klausia M. Uoka.

Todėl jis kategoriškai nesutinka, kad sodininkų bendrija yra žemės nuomotojas. „Būtų labai malonu pamatyti sutartį tarp nuomotojo ir nuomininko. Nes tokios apskritai nėra. Tėra tik pareiga susimokėti pinigus už žemę. O gal kur nors yra aprašyta sodų bendrijos – kaip nuomotojo – ir valstybės – kaip nuomininko – pareigos, įsipareigojimai, atliekamų darbų derinimo, kompensavimo mechanizmas? Nėra. Šiais laikais apskritai nėra jokios prasmės sodininkų bendrijai nuomotis žemę, nes reikia mokėti mokesčius, o naudos iš to nėra jokios. Gal sodininkai tuose nuomojamuose viešuose plotuose augina bulves, agurkus? Ne“, – teigė sodininkas.

Savivaldybės pinigais nesišvaisto

Beje, pasak sodininkų bendrijos „Bartonyš“ atstovo, kalbant apie galimybę už atliktus darbus gauti kompensaciją, reikėtų pasiremti skaičiais, faktais o ne teoriniais svarstymais. Nes savivaldybės, net ir skiriančios lėšų sodininkų bendrijoms, finansuoja labai kukliai.

„Keli faktai – Alytaus savivaldybė tėra numačiusi 7000 eurų sodininkų bendrijų rėmimui, o bendrijų ten yra dešimtys. Tad apie kokią kompensaciją galima šnekėti? Pagaliau Jonavos rajono savivaldybė apskritai nenumačiusi skirti lėšų sodininkams. Manau, ir kitose savivaldybėse panaši situacija. Net jei kažkiek lėšų ir yra numatyta, oficialiai tai neskelbiama. Todėl nesuprantama, kokiais kriterijais remiantis jos dalinamos. Apskritai, procesai yra tokie, kad laikas persvarstyti visų sodininkų bendrijų ateitį ir likimą“, – sakė M. Uoka.

Prašo rasti aiškų atsakymą, kas atsakingas už žemę

Sodininkų bendrijos atstovas siūlo apsvarstyti ir pagaliau išsiaiškinti, kas atsakingas už žemę, teritoriją, kuri nėra privati ir patenka į sodininkų bendrijos teritoriją. Anot jo, privalu pradėti viešai diskutuoti, kodėl kaimo, miesto rekreacinėmis valstybės žemėmis rūpinasi savivaldybės, o sodininkų bendrijose esančia valstybine žeme priversti rūpintis patys sodininkai, nors valdžios nustatyti mokesčiai – tiek sodininkų bendrijų gyventojams, tiek miestiečiams – yra vienodi.

„Be to, sodininkai papildomai moka sodininkų bendrijos susirinkime nustatytus mokesčius bendrijos veiklai vykdyti. Todėl aktualesnis klausimas būtų – kas atsakingas už valstybinės žemės tvarkymą sodininkų bendrijos teritorijoje, kuri yra valstybės nuosavybė? Yra absurdiška, kai teritorijos administracija, tiesiogiai iš savo piniginės yra priversti išlaikyti žmonės, toje teritorijoje turintys nekilnojamojo turto. Ir nepriklauso nuo to, ar jie yra sodų bendrijos nariai, ar ne, naudojami sodininkų bendrijos vandentiekio, keliais ar kitais objektais. Savivaldybės – neoficialiai, o kai kada ir oficialiai – prasitaria, kad sodininkų bendrijos teritorijos reikalai yra ne jos rūpestis“, – piktinosi M. Uoka.

Sodininkų bendrijos – neefektyvios institucijos

Pati sodininkų bendrija kaip institucija, M. Uokos manymu, yra pakankamai neefektyvi, kelianti daugiau rūpesčių ir neaiškumų nei sugebanti spręsti.

„Vis bandoma ir bandoma keisti įstatymus, pritaikyti seniai atgyvenusią instituciją šių dienų realijai. O sodininkų organizacijų vadovai, kurie vadovauja jau ne viena dešimtmetį, tik neseniai „pastebėjo“ absurdus dėl kelių, dėl beprasmiškos valdiškos žemės nuomos, privedę prie sodininkų abejingumo ir susiskaldymo, pradeda deklaruoti apie sodininkų susivienijimą. Pirmiausia reikalingi dideli pokyčiai „apačioje“ – sodininkų organizacijose, tada galime tikėtis ir kitų pokyčių. Šiuo metu, sodininkai, kurių deklaruojama, kad yra apie 250 000 tūkstančių, tėra pasyvi minia, stebinti ir vykdanti tai, kas liepiama“, – stebėjosi M. Uoka.